

Кыргыз экономикасынын стратегиялык тармагы: жеңил
өнөр жай товарларын өндүрүп,экспорттоо маселеси.

Кыргызстандын жеңил өнөр жайынын экономикадагы ролу

- Жеңил өнөр жайы Совет доорунда эле Кыргызстандын динамикалуу өнүккөн жана бюджетти түзүүчү тармагы болгон. Бүгүнкү күндө, расмий статистикага ылайык, республиканын жеңил өнөр жайында 1,5 миңден ашык ишкана иштеп, 150 миңден ашык адам эмгектенет (расмий эмес маалыматтар боюнча 300 миңге жакын адам эмгектенет). Ошондой эле көптөгөн мекендештерибиз Орусия менен Казакстандын базарларында тигүүчүлүк продукцияларын сатуу менен алектенишет. Бул тармак экспорт боюнча баалуу металлдардан жана айыл чарба продукцияларынан кийинки үчүнчү орунду ээлейт.

Кыргыз Республикасынын ички дүң продукциясынын өсүшү (млн.сом)

Кыргызстандын жеңил өнөр жайынын өсүү динамикасы

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Текстиль өндүрүшү; кийим жана бут кийим, булгаары жана башка булгаарыдан жасалган буюмдарды өндүрүү (млн.сом)	7 780,1	9 592,3	8 546,0	6 144,7	5 405,2	6 608,7	6 758,8	9 404,4	9 883,1	7 776,9	7 736,7	10 470,8	17 336,0	21 004,8	25 120,0
Өсүү темпи 2011 ж. салыштырмалуу, %	100	123,3	109,8	79,0	69,5	84,9	86,9	120,9	127,0	100,0	99,4	134,6	222,8	270,0	322,9
Өсүү темпи мурунку ж. салыштырмалуу, %		123,3	89,1	71,9	88,0	122,3	102,3	139,1	105,1	78,7	99,5	135,3	165,6	121,2	119,6

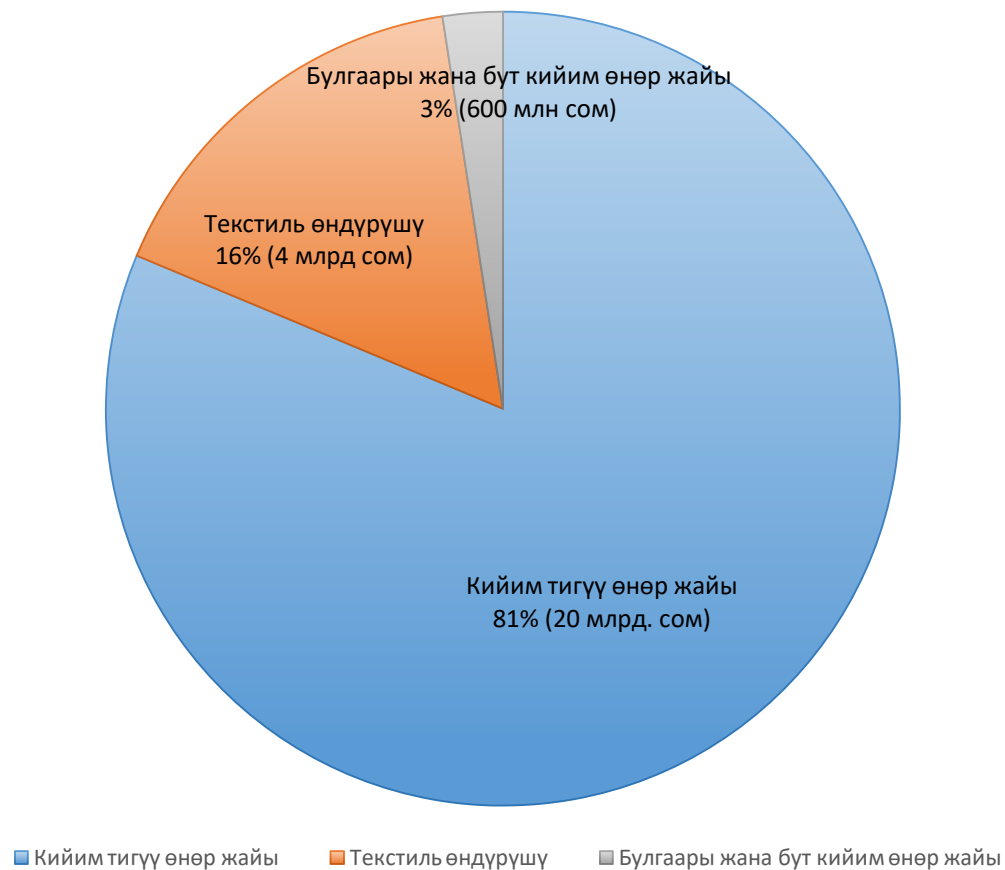
Кыргызстандын өнөр жайынын өнүгүүсүндө жеңил өнөр жайынын үлүшү

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Өнөр жай-бардыгы, млн.сом	164361,1	137229,2	169829,4	171108,9	181026,7	209812,0	237225,3	257348,5	283971,7	325090,1	370533,8	435 815,6	495344,0	599755,2	799740,6
Жеңил өнөр жайы, млн.сом	7 780,1	9 592,3	8 546,0	6 144,7	5 405,2	6 608,7	6 758,8	9 404,4	9883,1	7 776,9	7 736,7	10470,8	17336,0	21 004,8	25120,0
Жеңил өнөр жайынын үлүшү, %	4,7	7,0	5,0	3,6	3,0	3,1	2,8	3,7	3,5	2,4	2,1	2,4	3,5	3,5	3,1

Жеңил өнөр жайын түзгөн тармактардын өнүгүүсү (млн.сом)

	2024	2025	Өсүү темпи	
			Пайыз, %	Абсолюттук айрыма, млн.сом
Текстиль өндүрүшү; кийим жана бут кийим, булгаары жана башка булгаарыдан жасалган буюмдарды өндүрүү	20 217 664,5	25 119 968,6	124,2	4 902 304,1
а)Текстиль өндүрүшү	2 314 237,8	3 776 044,0	163,2	1 461 806,2
б)Кийим тигүү өндүрүшү	17 289 492,1	20 709 360,8	119,8	3 419 868,7
в)бут кийим, булгаары жана башка булгаарыдан жасалган буюмдарды өндүрүү(тыс. сом)	613 934,6	634 563,8	103,4	20 629,2

Кыргыз Республикасынын жеңил өнөр жайынын 2025-жылга карата түзүмү

Динамика экспорта и импорта текстиля и текстильных изделий по ТН ВЭД в Кыргызской республике (тыс.долларов)									
Годы	Экспорт	Импорт	Торговый баланс						
1998	39968,1	52981	-13012,9	курс 1:481,3 раза	ВТО				
1999	32019,8	34233,4	-2213,6						
2000	42792,3	35247,5	7544,8						
2001	29473,2	28764,6	708,6						
2002	59791,9	38894	20897,9						
2003	69904,4	47338,6	22565,8						
2004	79464,5	42589,5	36875						
2005	77442,9	36642,5	40800,4	Патент					
2006	96673,8	50958,4	45715,4						
2007	122330,2	47891,4	74438,8						
2008	132945,4	260802,1	-127856,7						
2009	103136,2	189106	-85969,8						
2010	161753,6	208954,5	-47200,9						
2011	188972,2	295968,6	-106996,4						
2012	204576,7	375255,3	-170678,6						
2013	136157,3	369889,5	-233732,2						
2014	136132,2	334775	-198642,8						
2015	129449,5	304476,8	-175027,3	ЕАЭС	2,4				
2016	101524,7	550307,4	-448782,7						
2017	150047,4	674681,6	-524634,2						
2018	192724,9	781711,1	-588986,2	курс1;69	4,1раза				
2019	149702,8	589529,9	-439827,1						
2020	98285,5	309945,5	-211660						
2021	136 800,4	836 948,4	-700147,993						

<http://www.stat.kg/ru/statistics/vneshneekonomicheskaya-deyatelnost/>

Экспорттун көлөмү:

- 2024-жылы: ~\$240 млн.
- 2025-жылы (алдын ала): ~\$280 млн.

•Негизги рыноктор:

- **Россия:** Экспорттун **85–88%ын** түзөт. Негизги канал — Wildberries жана Ozon маркетплейстерине түз жөнөтүүлөр.
- **Казахстан:** Үлүшү болжол менен **6–7%**.
- **Өзбекстан:** Кездеме жана фурнитура соодасынын өсүшү байкалууда.

•Тенденция: 2025-жылы кошумча наркы жогору продукциялардын (жеке бренддерди түзүүгө өтүү) үлүшү көбөйгөн.

3. Сырье жана продукциянын импорту

Кыргызстан чийки зат (кездеме жана фурнитура) боюнча импортко көз каранды бойдон калууда.

•Импорттун көлөмү:

- 2024-жылы: \$1,15 млрд.
- 2025-жылы: \$1,35 млрд.

•Негизги камсыздоочулар (поставщиктер):

- **Кытай:** Бардык кездеме жана фурнитуранын **75%дан ашыгын** жеткирет.
- **Түркия:** Сапаттуу трикотаж кездемелери жана люкс фурнитура сегментинде

Жеңил өнөр жайынын өзгөчөлүктөрү:

- Салган каражаттын тез кайтарымдуулугу (жумшалган акчанын бат кайтып келиши).
- Кен казуу жана кайра иштетүү өнөр жайына салыштырмалуу өндүрүштүк чыгымдардын аздыгы.
- Ири көлөмдөгү инвестицияларды талап кылбайт.
- Товарлардын ассортиментин алмаштырууда ыкчамдык (мобилдүүлүк).
- Өлкөнүн коргонуу жөндөмдүүлүгүнө таасир этет.
- Жарандардын ден соолугуна таасир этет.

ТОРГОВЛЯ КЫРГЫЗСТАНА

по итогам января — апреля 2024 года

\$760,6
млн

В том числе экспорт —
\$760,6 миллиона.

↑19,7%

По итогам января — апреля 2024 года
внешнеторговый оборот Кыргызстана
составил \$5171,9 миллиона,
что на 11,7 процента выше
показателя 2023 года.

\$5171,9
млн

\$1384,7
млн

Товарооборот
Кыргызстана
со странами ЕАЭС —
на \$1384,7 миллиона.

По сравнению
с прошлым годом
показатель упал на

↓10,5%

При этом экспорт
товаров снизился на

↓20,3%

А импорт
вырос на

↓21,9%

Наибольшая доля взаимной торговли
республики с государствами-членами
ЕАЭС пришлась на Россию (73,7%)
и Казахстан (24,3%).

73,7%

24,3%

\$4411,3
млн

Импорт составил
\$4411,3 миллиона.

↑29,2%

Источник: Национальный КР
Корреспондент: Татьяна Сударькина
Дизайнер: Надежда Жибиченская